

Uputstvo za autore

ACTA SCIENTIFICA BALCANICA je naučni časopis Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci. Časopis objavljuje radove iz oblasti **prirodnih nauka**:

- *biološke nauke,*
- *nauka o Zemlji i povezane nauke o životnoj sredini,*
- *hemijske nauke,*
- *fizičke nauke,*
- *ostale prirodne nauke,*
- *matematika i*
- *računarske i informacione nauke.*

Časopis prihvata samo one radove koji prethodno nisu objavljivani u drugim izvorima (osim sažetaka u zbornicima radova sa naučnih skupova), a klasifikuju se na slijedeći način:

- Originalni naučni rad
- Prethodno/kratko saopštenje
- Pregledni rad
- Naučna kritika
- Informativni prilog (uvodnik, komentar i sl.)
- Prikaz knjige, instrumenta, računarskog programa, slučaja, naučnog događaja i sl.

Slanje radova

Radovi, sa svim slikama i tabelama, šalju se elektronskim putem na e-mail adresu asb@pmf.unibl.org. Prihvatljiv je *.doc* ili *.docx* (*Microsoft Word document*) format dokumenata. Radovi se šalju na engleskom i srpskom ili samo na engleskom jeziku. Radovi na srpskom jeziku mogu biti pisani ćiriličnim ili latiničnim pismom. Ako je rad napisan samo na engleskom jeziku, poželjno je da sažetak bude napisan i na srpskom jeziku upotrebom ćiriličnog ili latiničnog pisma.

Autorstvo

Časopis ne zahtijeva od svih autora rada da potpišu pismo o podnošenju rada, već se podrazumijeva da se samim podnošenjem rada svi autori slažu sa svim sadržajima, kao i sa redoslijedom autora. Korespondentni autor (podnosilac) odgovoran je za komunikaciju sa uredništvom časopisa, kao i sa svim koautorima, prije i nakon objavljivanja rada.

Priprema rukopisa

Radovi se pišu u *Microsoft Word* programu poštujući sljedeće parametre: prored 1,5, poravnanje teksta obostrano, margine 2,5 cm, format A4, veličina slova 12 pt (osim naslova rada i naziva poglavlja kada je veličina slova 14 pt), tip slova Times New Roman. Originalni naučni radovi ne bi trebali imati više od 16 stranica teksta (tu se ne ubrajaju stranice s

tabelama i slikama). Sve stranice trebaju biti numerisane uzastopnim redoslijedom, počevši od naslovne stranice. Početak svakog novog paragrafa mora biti jasno označen uvlačenjem. Potrebno je ostaviti razmak od jednog reda između susjednih poglavlja, te između naslova svakog poglavlja i pripadajućeg teksta.

Naslovna stranica

Naslovna stranica treba da sadrži naslov rada, imena, prezimena i nazive institucija svih autora sa adresama, sažetak i ključne riječi. Naslov mora jasno da predstavi temu rada, treba da bude napisan velikim slovima, centriran, veličine slova 14 pt. Iza svakog imena autora treba da stoji identifikacioni gornji broj (1, 2, 3 itd.) povezan sa odgovarajućom institucionalnom adresom koja se unosi niže na stranici (ispod imena i prezimena). Za radove sa više od jednog autora, ime korespondentnog autora treba da bude praćeno zvjezdicom (*). Za korespondentnog autora obavezno treba navesti e-mail adresu.

Sažetak

Sažetak treba da se sastoji od jednog paragrafa s najviše 300 riječi i u njemu treba da se nalazi kratak osvrt na temu i ciljeve istraživanja, kratak opis metoda, rezultata i zaključaka do kojih se došlo. U sažetku treba izbjegavati skraćenice (osim tamo gdje je to neophodno). Sažetak ne uključuje citiranje literature, fusnote kao i umetanje slika i tabela. Ispod sažetka obavezno je navesti ključne riječi (i/ili fraze), a maksimalan broj ključnih riječi (i/ili fraza) je pet.

Tekst

Tekst treba biti čitljiv, jasan i sažet. Svaki naučni rad piše se u trećem licu (u pasivu). Svaka slika, tabela i bibliografska jedinica mora biti navedena u samom tekstu rada (Slika 1, Tabela 5...). Test rada počinje iza sažetka sa ključnim riječima, slijedećim redoslijedom poglavlja: Uvod, Materijali i metode, Rezultati i diskusija (ova dva poglavlja mogu biti data odvojeno ili zajedno), Zaključak i Literatura. Od ovakvog redoslijeda moguće je odstupanje kada se radi o kategoriji rada koja nije originalni naučni rad. Opciono se mogu dodati i Zahvalnice koje se stavljaju na kraj rada, nakon Zaključaka, a obično uključuju informacije o podršci istraživanju, projektima itd. Na kraju radova koji su pisani samo na engleskom jeziku (iza Literature), poželjno je dodati sažetak na srpskom jeziku, na ćiriličnom ili latiničnom pismu. Sažetak u tom smislu podrazumijeva navođenje naslova rada, imena autora, tekst sažetka i ključne riječi.

Slike i tabele

Slike i tabele trebaju biti smještene unutar teksta rukopisa. Ispod svake slike slijedi kratak opis njenog sadržaja: redni broj slike, kratak naslov i ime autora, odnosno izvor odakle je slika preuzeta (ukoliko slika nije originalni doprinos autora rada). Slike trebaju biti u JPG, TIFF ili EPS formatu, adekvatne rezolucije (300 dpi). Kao slike se tretiraju fotografije,

crteži, grafikoni, mape i slično. Ukoliko bude potrebno, od autora će se tražiti da naknadno pošalju originalne zasebne verzije slika, o čemu će korespondentni autor biti obaviješten. Redni broj i naziv tabele treba biti smješten iznad tabele. Poželjno je da se tabele prave u *Microsoft Word Table Tool* programu/opciji.

Mjerne jedinice i numeričke vrijednosti

Mjerne jedinice, simboli i skraćenice moraju biti u skladu s postojećim metričkim sistemima. Potrebno je koristiti jedinice Internacionalnog sistema (SI sistem) (km, m, kg, g itd.). Simboli h, min i s trebaju se koristiti za sate, minute i sekunde. Potrebno je koristiti razmake između brojčanih vrijednosti za količinu i jedinica (npr. 1 m, 5 kg, 4 g, 20 °C). Izuzeci su jedinice geografske širine ili dužine i % (npr. 41°S, 1°17'E i 10%). Ne treba uključivati razmake između slijedećih simbola i numeričkih vrijednosti: >, < (npr. >7, <7). Potrebno je koristiti zarez "," kao decimalni marker kod radova na srpskom jeziku, a tačku "." kod radova na engleskom jeziku. Ne treba koristiti bilo koji simbol za odvajanje hiljada (npr. 5200 ili 10300).

Literatura

Literatura u tekstu se citira prema American Psychological Association (APA, <https://apastyle.apa.org/>) stilu citiranja koji podrazumijeva datum-autor sistem citiranja u tekstu: jedan autor (Petrović, 1996), dva autora (Petrović i Jovanović, 1996), više od dva autora (Petrović i sar., 1996). U nekim slučajevima, na primjer na početku rečenice, kada se radi o parafraziranju ili ako je namjera da se posebno naglasi doprinos citiranog autora, samo je datum u zagradi: npr. „Jovanović (1996) je pokazao da...“. Prilikom citiranja više od jednog rada istog autora, prvo treba navesti ranije objavljene, a potom novije, dok one objavljene iste godine treba navesti abecednim redom prema naslovima, npr. (1995a, 1995b). Citiranje sekundarnih izvora treba izbjegavati. Međutim, ukoliko je to neophodno onda se u tekstu rada, kao i u popisu literature navodi samo sekundarni izvor. Kada je više navoda navedeno u zgradama, oni se redaju hronološkim redoslijedom, od najstarijih do najnovijih i odvojeni su tačkom i zarezom (na primjer, Simić, 1980; Jovanović, 1996). Ako su dva ili više citiranih radova iz iste godine, radove treba navesti po abecednom redoslijedu iz te godine: npr. (Abazović, 2003; Abazović i Mandić, 2003; Abazović i Simić, 2003; Abazović i sar., 2003). Sva korištena literatura u radu navodi se na kraju rada, abecednim ili azbučnim redoslijedom (u zavisnosti da li je korišteno latinično ili ćirilično pismo), prema prezimenu autora. Ako postoji više referenci za autora ili grupu autora, reference treba navesti hronološki, prvo sa najranijom objavom. U radovima sa dva autora sa istim prvim autorom redoslijed mora biti abecednim redom prema prezimenu drugog autora. Kada su navedena tri ili više autora, redoslijed će biti hronološki prema samo prvom autoru jer će se u tekstu citirati samo glavni autor, nakon čega slijedi skraćenica „i sar.“ Svaka referenca navedena u tekstu (uključujući i izvore slika) mora biti u spisku literature. Nazivi knjiga, radova, časopisa itd. se ne prevode.

Primjeri za navođenje u spisku literature:

Rad u časopisu

- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv rada. *Naziv časopisa, volumen(broj), str.–str.* doi:xx.xxxxxxxxxx
- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv rada. *Naziv časopisa, volumen(broj), str.–str.* Preuzeto sa <http://www.xxxxxxx>
- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv rada. *Naziv časopisa, volumen(broj), str.–str.*

Knjiga

Za čitavu knjigu

- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). *Naziv knjige.* Mjesto: Izdavač.
- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). *Naziv knjige.* Preuzeto sa <http://www.xxxxxxx>

Za poglavlje u knjizi

- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv poglavlja. U urednik/urednici (Ur.), *Naziv knjige* (str. xxx–xxx). Mjesto: Izdavač.
- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv poglavlja. U urednik/urednici (Ur.), *Naziv knjige* (str. xxx–xxx). Preuzeto sa <http://www.xxxxxxx>

Rad objavljen u Zborniku radova sa simpozijuma, kongresa i sl.

- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv rada. U urednik/urednici (Ur.), *Naziv publikacije* (str. xxx–xxx). Mjesto: Izdavač.

Doktorske teze i master radovi

- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv doktorske teze ili master rada [Doktorska disertacija/Master rad]. Naziv institucije, mjesto.
- ✓ Prezime autora, inicijali imena. (godina izdanja). Naziv doktorske teze ili master rada [Doktorska disertacija/Master rad]. Naziv institucije, mjesto. Preuzeto sa <http://www.xxxxxxx>

Jedan autor: Petrović, K.

Dva autora: Petrović, K. i Mihajlović, L.

Do šest autora: Petrović, K., Mihajlović, L., Jovanović, H., Simić, D., Abazović, R. i Pupiće, M.

Više od sedam: Petrović, K., Mihajlović, L., Jovanović, H., Simić, D., Abazović, R., Pupiće, M., ... Pekić, K.